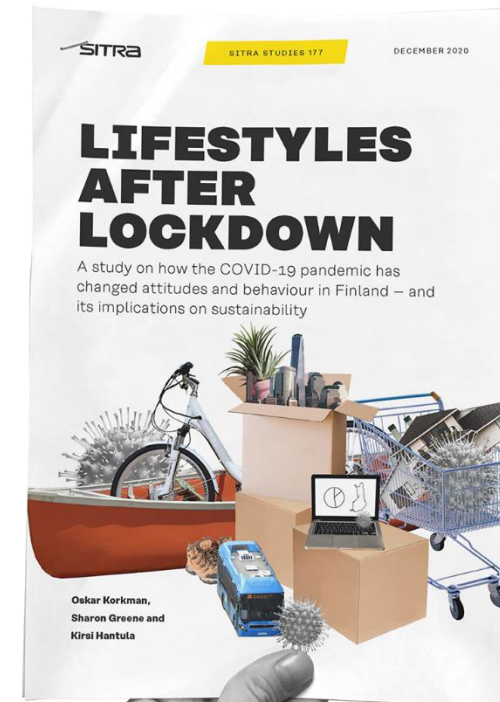

Elämäntavat pandemian jälkeen?

Lifestyles after lockdown -selitys, Sitra 2020

Markus Terho, projektijohtaja

Miten elintavat muuttuvat pakon edessä?

1. Vuosi 2020 on ollut maailmanlaajuisesti poikkeuksellista aikaa. Halusimme kartoittaa, että mitä arvoille ja asenteille tapahtuu, kun käyttäytymistä pitää muuttaa pakon edessä näin radikaalisti.
2. Raportin tarkoituksena ei ole ennustaa tulevaa, vaan siinä osoitetaan, miten pandemia on muuttanut arjen dynamiikkaa. Nämä arjen muutokset muodostavat perustan mahdolliselle pysyvämmälle muutokselle kohti *kestävämpää*, hyvää elämää.

Miten tutkimus tehtiin? 1/2

Syvähaastattelut. Haastateltiin 20 niin sanotun edelläkävijäryhmän (*Leading edge*) edustajia siitä, miten heidän arkinsa on muuttunut pandemian aikana. Haastattelujen perusteella luotiin kysymyspatteristo kyselyyn.

Kysely. Haastattelujen pohjalta luotiin kysely, joka tehtiin yli 1500 kaupunkilaiselle Suomessa. Koska käyttäytymismuutokset ilmenevät usein nopeimmin tiheämmän väestön alueilla, kysely kohdennettiin Suomen suurimpiin kaupunkeihin: Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, ja Lahti.

Asiantuntijahaastattelut. Lisäksi haastattelimme eri alojen asiantuntijoita arjen käyttäytymisen eri osa-alueista (ruoka, matkailu, liikkuminen, kulutus, työ, koti).

Miten tutkimus tehtiin? 2/2

- Haastattelujen ja kyselyn pohjalta tehtiin havaintoja siitä, miten kriisi on vaikuttanut kaupunkilaisten arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen Suomessa
- Raportissa edelläkävijöiden toimintaa tarkastellaan suhteessa kahteen muuhun väestöryhmään, joita kutsumme nopeiksi omaksujiksi ja verkkaiseksi enemmistöksi. Tämän avulla pyrittiin selvittämään, miten todennäköistä muutoksen yleistyminen on ja miten nopeasti muutos tapahtuu.

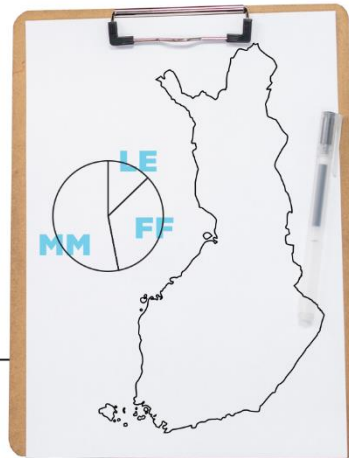
20

Edelläkävijä-
syvähaastattelua

1564

Kyselytutkimukseen
osallistuneet

~10

Asiantuntija-
haastattelua

13% LE

EDELLÄKÄVIJÄT (LEADING EDGE)

Ihmiset, jotka puskevat rajoja ja ottavat käyttöön uusia ratkaisuja ja toimintatapoja ensimmäisenä. He tarjoavat vihjeitä siitä, mihin suuntaan ollaan menossa.

34% FF

NOPEAT OMAKSUJAT (FAST FOLLOWERS)

Ihmiset, jotka seuraavat edelläkävijöiden esimerkkiä.

53% MM

VERKKAINEN ENEMMISTÖ (MID MASS)

Joukko, joka huomaa liikehdinnän viimeisenä. Tässä vaiheessa käyttäytymisestä tulee jo valtavirtaa.

Nostoja kyselytutkimuksesta

**Tilan tekeminen
poistamalla
tavaroita kotoa
varastoimalla /
kierrättämällä /
heittämällä pois**

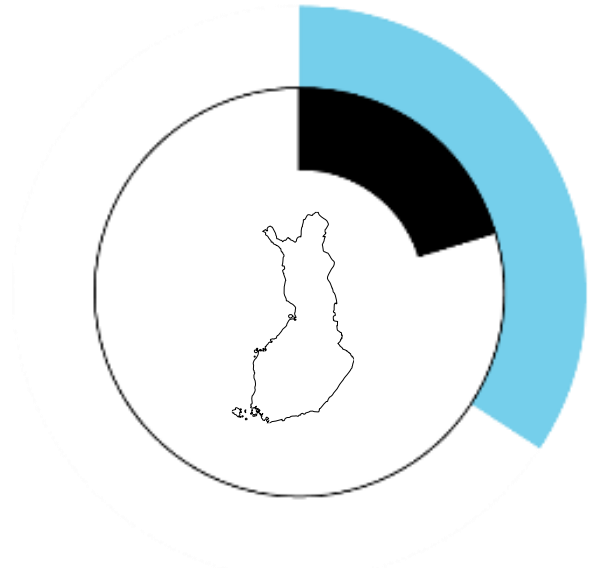

34.2%

”Tein tätä enemmän”

20.5%

”Teen tätä jatkossakin
enemmän”

Korona-pandemia näyttää lisänneen ihmisten kiinnostusta funktionaalisiin tila- ja asumisratkaisuihin. Rajoitusten aikana ihmiset ovat olleet pakotettuja viettämään paljon aikaa kotonaan ja yhdistämään monipuolisesti erilaisia aktiviteetteja saman katon alle.

Kodin lähiympäristöön tutustuminen (20 minuutin kävely- tai pyöräilymatka kotoa)

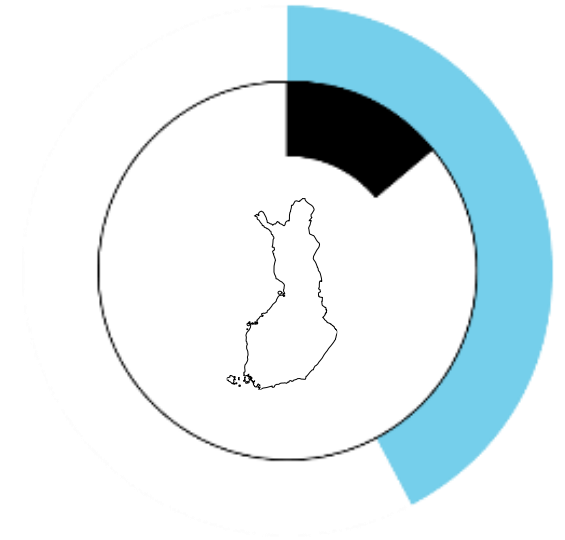

42.3%

”Tein tätä enemmän”

14.1%

”Teen tätä jatkossakin
enemmän”

Kaupungit eivät ole menettäneet vetovoimaansa, mutta ihmiset odottavat niiden olevan monipuolisempia.

Parempien tapojen etsiminen työajan ja vapaa-ajan tasapainottamiseksi kotona työskenneltäessä

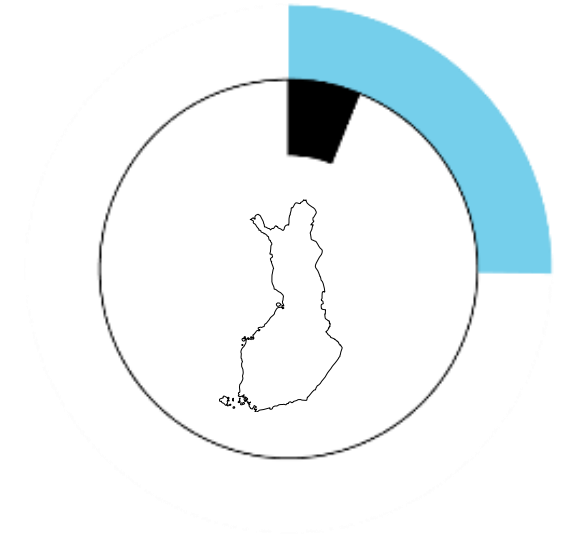

23.5%

”Tein tätä enemmän”

6.2%

”Teen tätä jatkossakin
enemmän”

Etätyöskentely on tullut jäädäkseen. Nuorten ikäryhmien keskuudessa halukkuus etätyöhön on kyselymme perusteella suurinta. He vievät tätä muutosta eteenpäin.

Matkustaminen Suomessa lomalle (yli 50 km:n päähän kodista)

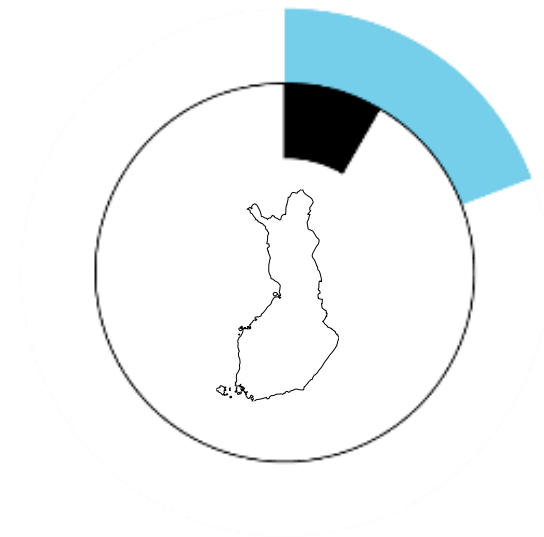

19.3%

”Tein tätä enemmän”

8.5%

”Teen tätä jatkossakin
enemmän”

Into ja halukkuus myös ulkomaanmatkailuun palanee takaisin, mutta lopulta siirrytään selkeästi kohti valikoivampia ja kestävämpiä tapoja matkustaa ja kokea uutta. Uudenlaisille elämyspalveluille on kysyntää.

Suomessa tuotetun ruoan ostaminen

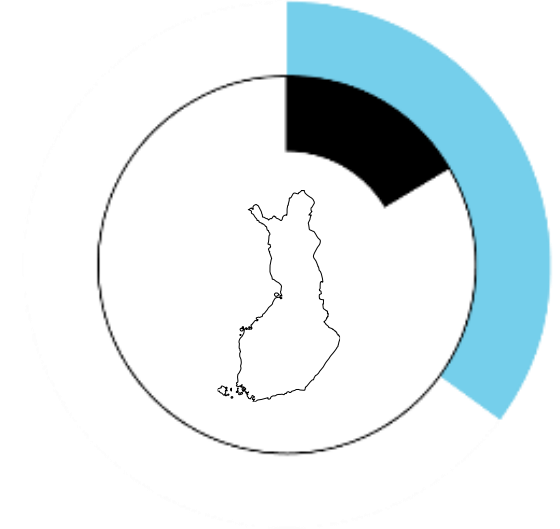

35.1%

”Tein tätä enemmän”

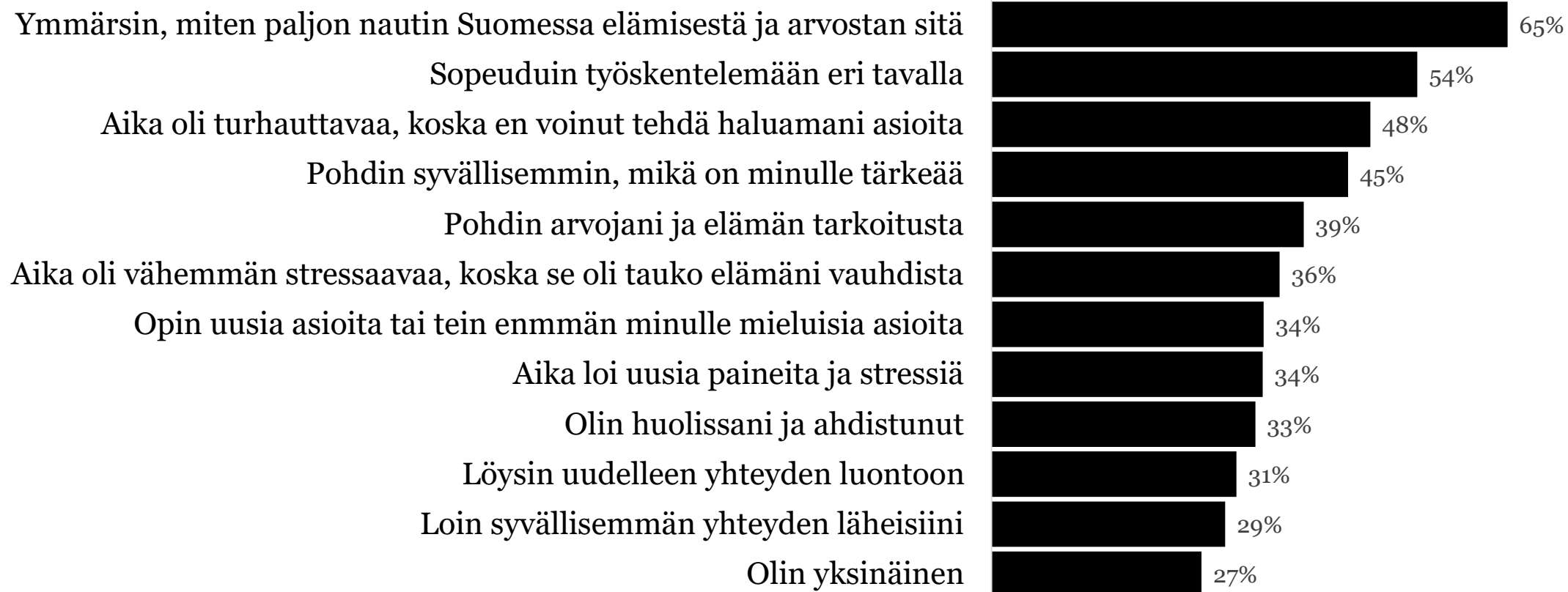
16.4%

”Teen tätä jatkossakin
enemmän”

Pandemia on saanut ihmiset kiinnittämään enemmän huomiota elämäntapojensa terveellisyyteen ja voimistanut haluat tehdä vastuullisia valintoja kuluttajana. Tällä voi olla pitkälle ulottuvia vaikutuksia ihmisten suhteeseen ruokaan.

Tunteuksia pandemian ajalta

Niiden vastaajien prosenttiosuus, jotka sanovat että lausunnot vastaavat täysin tai melko hyvin ajatuksia tai tunteita, joita heillä on ollut raskaimpien COVID-19-rajoitusten aikana. (Lifestyles after lockdown, Sitra 2020)

Päähuomiot selvityksestä

Suomalainen edelläkävijäyys

1

Suomalainen kansallisylpeys on noussut: Tämä on yksi selvityksen päähavainnoista ja kaiken muutoksen taustalle noussut yhteinen tekijä.

2

Luotamme enemmän omiin kykyihimme tehdä muutosta: Olemme havainneet, että arjen valinnoilla, hyvinkin pienillä, on seuraamuksia ja hyväksymme yhteisvastuun muutokseen.

3

Kysyntää on: Ratkaisuille, jotka auttavat ihmisiä elämään *hyvää kestävää elämää*, on kysyntää, mutta yritykset ja instituutiot ovat vastanneet tähän hitaasti.

4

Kriisi vauhdittaa muutosta kestävämpään arkeen: Koronakriisiin liittyvät muutokset ihmisten ajattelutavoissa ja arjessa voivat edistää kestävämpien elämäntapojen omaksumista

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

